

חידה נושאת
פרסים
בעמוד 4

מעיינין הפרשה

הגאולה תבוא כשבני
ישראל ישמרו 2 שבתות,
ראה במדור "ענייני שבת
קודש"!

פרשת בראשית | תש"פ

תוכן עניינים

- 1.....דברי תורה לפרשת השבוע.
- 3.....ענייני שבת קודש.
- 4.....סיפור לכבוד שבת קודש.

בתולה נשאת ליום הרביעי והקשר לשמש ולירח

בפרשת השבוע כתוב (פרק ב', פס' כד) **"על כן יעזב איש את אביו ואת אימו ודבק באישתו והיו לבשר אחד"** כותב רבי נחמן מברסלב זצ"ל בספר המידות (אות חיתון, סימן ב'): **"קידוש לבנה סגולה שימצא אדם את זווגו, וסימן לדבר: לבנה ראשי תבות: בתולה נשאת ליום הרביעי"**.

בפרשת השבוע מסופר גם שהקב"ה ברא את השמש והירח ביום הרביעי. מה ההקשר בין מה שכתוב במסכת כתובות פרק א' משנה א': **"בתולה נשאת ליום הרביעי"**? ליום הרביעי שבו נבראה הלבנה? וקידוש לבנה?

כותב הזוהר הקדוש (פרשת וישלח קס"ט): ביום רביעי נבראה הלבנה חסרה, ובשביל זה נתנו רשות לכל המשחיתים והרוחין והשדין והקליפות להתפשט בעולם, והם מתאחזים ביותר באישה.

ועל כן דוקא על ידי קידוש לבנה יכול למצא את זווגו, כי כשזוכה למצא את זווגו, אז נתבטלין כל הרוחין והשדין והקליפות, ונתהפך היום הרביעי ליום ששון ושמחה, בסוד: בתולה נשאת ליום הרביעי, כי דוקא מהקלקול נעשה התיקון.

ויפה באפיו נשמת חיי ויהיה האדם לנפש חיה (פרק ב' פס' ז)

אונקלוס מתרגם **"לנפש חיה"**: **"לְרוּחַ מְמַלְא"** הפרוש של דברי אונקלוס זה שהקב"ה ברא לאדם את יכולת הדיבור, **"ממלא"** למלמל לדבר, הקב"ה רוצה שנשתמש בפינו לטובה, כתוב בגמרא: (חולין פט.) **"אין העולם מתקיים, אלא בשביל מי שבולס את עצמו בשעת מריבה, שנאמר (איוב כו, ז) 'תולה ארץ על בלימה' ופרש רש"י: 'סוגר את פיו' כלומר, בשעת מריבה וויכוח, שותק ומוותר. וכן כתוב: 'הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, עושים מאהבה ושמחים ביסורים, עליהם הכתוב אומר (שופטים ה, לא) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' (שבת פח:). וביאר רבינו החפץ חיים (הל' רכילות כלל א ס"ז), שכשיבוא מלך המשיח במהרה בימינו אמן, פניהם יאירו כשמש. 'רבי אבהו אומר, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שמשים עצמו כמי שאינו, שנאמר (דברים לג, כז) ומתחת זרועות עולם' (חולין פט.) ופרש רש"י: 'מי שנדרס תחת הכל, הוא זרועות עולם', כלומר, כאילו מחזיק את העולם בזרועותיו.**

חותמתו של הקב"ה אמת

כתוב בספר 'מנורת המאור' (פרק ל"ה): לא נברא העולם אלא במידת אמת. וזה נרמז בסופי תיבות של תחילת וסיום מעשה בראשית: **"בראשית ברא אלוקים" - סופי תיבות 'אמת'. וכן בפסוק: "אשר ברא אלוקים לעשות" - סופי תיבות 'אמת'. ללמדך שכל מה שנברא בששת ימי בראשית עומד על האמת. רבן שמעון בן גמליאל אומר: על שלשה דברים העולם עומד: על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר: **'אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם'. (אבות א, יח) כתוב בפרשת משפטים "מדבר שקר תרחק"**.**

האותיות ש.ק.ר אינן מסודרות כסדר אותיות ה-א"ב, לרמז שהרשעים הם הפוכים ומעשיהם הפוכים ונידונים בהפיכה כמהפכת סדום ועמורה. אולם אותיות א.מ.ת. הן כסדרן, מפני שהצדיקים

דוברי אמת בלבבם, עוסקים בתורת אמת. הם אמת ומעשיהם אמת ועצתם אמת ומתקיימת, כמו שכתוב "ועצת ה' היא תקום" (משלי יט).

הגמרא (שבת קד.) שואלת: מדוע אותיות 'שקר' הן שלוש אותיות קרובות, ואילו אותיות 'אמת' מרוחקות (זו בתחילה זו באמצע וזו בסוף)? לומר לך שהשקר מצוי בעולם, אך האמת אינה מצויה. ומדוע 'שקר', כל אות שבו עומדת על רגל אחת, ואילו אמת הבסיס שלה רחב? מפני ששקר אינו עומד, ואילו האמת עומדת וקיימת לעולם, ומקיימת את העולם. על כך נאמר 'השקר אין לו רגליים', ונאמר ברמז: "אתם ניצבים" - 'אתם' אותיות 'אמת' שיש לה קיום ויציבות.

התורה כאן מצווה אותנו: "מדבר שקר תרחק". בכל התורה כולה לא מצינו בשום עבירה איסור הרחקה, כמו שמצינו במידת השקר. וזאת להורות לנו על ההרחקה והבריחה הגדולה שצריך לברוח מהשקר. ועוד באה לרמוז שע"י מידת השקר מתרחק האדם מהקב"ה שמידתו וחיותו - אמת. ולמה דווקא האמת היא החותם של מלך מלכי המלכים הקב"ה? מפני שבכל המידות הטובות יכולים לנהוג בהן רק בדרכי חיקוי ותו לא. מידה אחת לא ניתנת לחיקוי והיא האמת, כי אחרת הרי היא שקר. אומרים חז"ל (ד"ר א, י): **חותמו של הקב"ה אמת!** החפץ חיים זצ"ל ביאר שהתיבות והאותיות שבחותמת הן הפוכות (כמו שרואים מול המראה). מי שאינו מנוסה ב'כתב ראוי', אינו מצליח לקרוא את האותיות, אך לאחר שמחתימים את החותמת על נייר, אז כבר כל אחד יכול להבין. בדומה לזה גם האמת האלוקית, מלמעלה על פני השטח נראה הכל כבלתי ישר, דברים שונים נראים תמוהים, ללא סדר ותיאום, ללא הבנה, ויש קושיות ותמיהות, ואילו במציאות אין הדבר כן. כשבוחנים את החותם האלוקי על גבי מסמך הבריאה, פתאום כל האותיות ניתנות לקריאה. וכל התופעות מדויקות ומושלמות, וכל היקום כולו מפגין את חותמו של הקב"ה - אמת.

הנביא זכריה אומר "והאמת והשלום אהבו" (זכריה ח, יט). שאל האדמו"ר מאו"רוב זצוק"ל: בנוהג שבעולם אמת ושלום הם שני דברים הסותרים זה את זה. כי בדרך כלל כשמסתכלים מתוך נקודת האמת מוצאים חסרונות ופגמים בזולת. אי"כ קשה, כיצד אפשר לחבר את האמת והשלום? אלא כוונת הנביא זכריה, שלא "נחפש את האמת" ונבקר את השני, אלא כל חיפוש האמת, כלומר החסרונות והפגמים, עלינו לחפש רק בעצמנו, אז מובטח שיבוא השלום. לכן בא הנביא זכריה והקדים: 'אלה הדברים אשר תעשו, דברו אמת איש את רעהו, אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם. איש תחת רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם', ורק אז יכול להתקיים המשך הכתוב: "האמת והשלום אהבו" (באר משה פרשת ויקרא תל"ה).

הגמרא (סנהדרין צו.) מספרת על רב טביומי שאם היו נותנים לו כל כסף והון שבעולם לא היה משנה מדיבורו, פעם אחת נזדמן רב טביומי לעיר ששמה קושטא, שם כל אנשי המקום היו אנשי אמת ולא שינו בדיבורם, ומעולם לא היה מת אדם קודם זמנו באותה העיר. נשא רב טביומי אשה מבנות המקום ונולדו לו שני בנים. יום אחד היתה אשתו חופפת את ראשה, באה השכנה ונקשה על הדלת ושאלה אם אשתו נמצאת בבית. סבר רב טביומי שאין זה דרך ארץ שתכנס עכשיו השכנה, ולכן אמר לה שאשתו אינה כאן (הוא התכוון לומר שאינה כאן בחדר עמדי, ולא לשקר גמור). אולם כיוון שאפשר היה להבין מדבריו שאינה בבית כלל, היה בזה אבק שקר ומיד מתו שני בניו. באו אנשי המקום ואמרו לו: במחילה מכבודך, צא מהעיר ואל תגרה בנו את מלאך המוות. המהרש"א שם

כתב שבעיר קושטא לא מת אדם קודם זמנו, מפני שחותמו של הקב"ה אמת ובו קיים את העולם. אדם שמשנה בדיבורו, מקלקל את חותם המלך וקיומו של העולם, ואפילו אם מהרס ופוחת ממנו דבר מועט וזעיר כמו האות "אלף", ממילא מאותיות "א.מ.ת" נשאר רק אותיות "מת". הבעל שם טוב הקדוש היה דורש את הפסוק "אמת מארץ תצמח" - ראשי תיבות אמת. שאפילו אם יקברו את האמת ויכסו אותה הרי שהיא צצה ועולה וסופה של האמת לנצח, ולעולם אין מפסידים מן האמת. והקשה: אומרים 'אמת מארץ תצמח', מאחר והיא צומחת על הארץ כמו חיטה ושעורה, אי"כ למה קשה להגיע לאמת ולהדבק במידה זו? ותירץ שאמנם האמת צומחת מהארץ, אבל בשביל לאסוף אותה צריכים "להתכוּפף" קצת. ולזה לא כולם מוכנים.

ענייני שבת קודש

שמירת השבת

בתקוני זוהר תיקון התשעי, מובא ש"בראשית" זה אותיות: יר"א שב"ת. ששבת זו השכינה שעליה נאמר (שמות פרק לא, פס' יד) "מחלליה מות יומת", שנכנסו אויבים בחלל שלה, שהוא קדש הקדשים, ונאמר עליהם (במדבר פרק יג, פס' לא) "את מקדש ה' טמאו", וכן נאמר (איכה פרק ב, פס' ב) "חלל ממלכה ושריה", ושפחה נכנסת במקום הגבירה, שהיא נדה שפחה גויה זונה, וטמאה את מקומה, ששם היתה מנוחת השכינה, וקול היה יורד ואומר, ירא שבת, והיא לא עשתה כן, אלא חילל ממלכה ושריה, וברחה השכינה משם. באותו זמן שחקו על משבתיה, ואמרה השפחה, לא זה כמו שעשתה שרי לשפחתה. זהו שכתוב (בראשית פרק טז, פס' יח) "מפני שרי גבירתי אנוכי בורחתי". אמר הקב"ה: בת הרשע החיב, והרי אפן על גב ששרה גרשה אותה, אני רחמתי עליה ועל בנה, ואתם לא עשיתם כך, אלא גרמתם (גמלתם) רע תחת טוב, אני נשבעתי להעביר את מלכות הרשעה מן העולם, ולא תהיה שמחה לפני עד שיאבדו מן העולם, ובאותו זמן תהיה שמחה לפני. וזה מה שכתוב (משלי פרק יא, פס' י) "ובאבד רשעים רינה".

גדולה מעלת שמירת השבת, שאמר רבי שמעון בן יוחאי: אם ישמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן - מיד נגאלים. ואמרו חז"ל (מסכת שבת קיח ע"ב): כל השומר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כמו בדור אנוש (עיין בראשית ד כו), מוחלים לו, שנאמר (ישעיה נו ב): "אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וְכֵן אֶדְם יִחְזִיק בָּהּ שֶׁמֶר שֶׁבֶת מִחֻלְלוֹ" [פירוש מלחללו], ודרשו "מחללו" לשון "מחול לו". והטעם בזה, כי כל מי שהוא שומר שבת כהלכתו, גילה דעתו שהוא מודה במציאות ה' שציוה על השבת, ומודה בחידוש העולם, וביכולת ה' ביציאת מצרים, ושהתורה מן השמים ובה נאמר "שמור את יום השבת לקדשו", ואלו דברים הכוללים כל התורה. ועל כורחנו שמה שעבד עבודה זרה, לא היה בדעתו להאמין שיש בה ממש, אלא רק שיצרו תקפו, ויקל עליו מאוד להתחרט ולשוב בתשובה במהרה. מה שאין כן העובד עבודה זרה לפי שעולה בדעתו שיש בה ממש, הרי הוא רחוק לשוב בתשובה. (בית יוסף ולבוש סימן רמב)

"וּשְׁמֵרְתֶם אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִיא לָכֶם, מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוֹמֵת." ויכמו שמצאנו בתורה על יהודי שחילל שבת במלאכה קלה, שטלטל כמה עצים ארבע אמות [2 מטר] ברשות הרבים, וראו אותו עדים והוכיחו אותו, ולא שמע להם, ונענש בסקילה, שנאמר (במדבר טו לב):

"וַיִּהְיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקְּשֵׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת. וַיִּקְרְבוּ אֹתוֹ הַמַּצְאִים אֹתוֹ מִקְּשֵׁשׁ עֲצִים אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן וְאֶל כָּל הָעֵדָה. וַיִּנְיִחוּ אֹתוֹ בְּמִשְׁמֶר, כִּי לֹא פָרַשׁ מֶה יַעֲשֶׂה לוֹ. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מוֹת יוֹמֵת הָאִישׁ רְגוּם אֹתוֹ בְּאֲבָנִים כֹּל הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה. וַיִּצְיֵאוּ אֹתוֹ כֹּל הָעֵדָה אֶל מִחוּץ לַמַּחֲנֶה, וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בְּאֲבָנִים וַיָּמָת, כֹּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה." הרי לך שבהוראת הקב"ה רגמו אותו באבנים וסקלוהו על שחילל את השבת.

"אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפ"י עובד ע"ז [כדור] אנוש מוחלין לו שנאמר {ישעיה נב-ב} אשרי אנוש יעשה זאת וגוי מחללו אל תקרי מחללו אלא מחול לו." (שבת קיח:)

בזמר הידוע של רבנו הקדוש רבי אהרון מקרלין זי"ע (קה אכסוף נעם שבת) אנחנו מזכירים "ויהיו רחמיק מתגוללים על עם קדשך המארים אותך על ידי שבת קדשך", עצם זה שאדם מפאר להקדוש ברוך הוא על ידי שמירת שבת כהלכתו זה מעורר רחמים.

ובגמרא (שבת יב.) מבואר, שעל ידי שמירת שבת יכולין להתרפאות, וכמו שאמרו שם: שבת היא מלזעק ורפואה קרובה לבוא וגו', ויכולה היא שתרחס, צריך להזכיר את זה, וזהו הן ברפואת הגוף ובין ברפואת הנפש.

סיפור לשבת קודש

כח הצניעות/ הרב חיים זאיד שליט"א

סיפורה לי תלמידה יקרה שהייתה בחנות ורצתה לקנות בגד לכבוד שבת קודש, אך היה לה ספק בעניין הצניעות, אם הוא מתאים לבת תורה ולכבודה של אישה צדיקה.

היא צלצלה אליי מהחנות ושאלה: "אם אני מסתפקת, לקנות או לא?" והוסיפה לציין שזה בגד זול והיא רוצה אותו מאוד...

אמרתי לה: "כל חשש ספק הכי קל בצניעות – לא קונים, ח"ו. כל כבודה בת מלך פנימה, צניעות בת ישראל מעל הכול".

היא הורידה דמעה ולא קנתה כמובן.

אישה יקרה שהייתה לידה שמעה את כל השיחה בינינו וראתה שהיא בוכה. היא ניגשה אליה וביקשה ממנה שתבוא איתה לחנות אחרת. הייתה שם שמלה מיוחדת וצנועה אך יקרה מאוד.

אותה אישה שילמה לה את מחיר השמלה והסבירה שיש היום יום זיכרון לאמא שלה ע"ה, והיא באה לחנות כדי לחפש למי לתרום כסף לצורך מצווה, וכשראתה אותה ידעה שהקב"ה זימן לתת לה.

הרי שמלח צניעותה זכתה לקבל מבורא עולם בגד יפה יותר, מושלם וראוי לבת תורה, חניס אין כסף.

יש לכם סיפור אישי? שילחו למייל kun.y@inn.co.il ובעז"ה אי"ה נפרסם את הסיפור כאן!

חידה לפרשת השבוע

"עץ פרי" (א, יא)

מדוע לא הזכירה התורה גם את פריאתם של עצי הסרק?
נתן לומר שגם עץ סרק, נקלל בעץ פרי. וכיצד?

בין הפותרים נכונה תוגרל הקדשה על ארבעה גליונות, שם הזוכה יפורסם בגליון הבא בעז"ה.

את התשובות ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il עד יום שלישי בשעה 16:00 (תשובות שיגיעו אחרי הזמן לא ישתתפו בהגרלה!) יש לציין את שמו של השולח ובסוגרים איזה הקדשה רוצים (לע"נ/ להצלחת/ לרפואת/ לזיווג הגון/ וכו', ופלונית/ בן פלונית).

בעז"ה נביא מהתשובות בגליונות הבאים.

הערות, הארות, הצעות, תגובות וכדו' ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il